

[Ministeren for nordisk samarbejde]

udvikling i Østeuropa og ikke mindst i Østersøområdet stiller det nordiske samarbejde over for en stor udfordring. Som i forholdet til Europa kan det nordiske samarbejde også i forhold til Østeuropa udgøre det, som vi kan kalde en tænketank eller et fælles værksted for de nordiske landes formulering af synspunkter, holdninger og initiativer.

Den nordiske samfundsmodel synes at have en særlig tiltrækning på mange østeuropæiske lande. Det er derfor regeringens opfattelse, at det vil være naturligt, at der i det nordiske samarbejde udveksles erfaringer og ideer om samarbejdet med Østeuropa, f.eks. på det sociale område og på områder som miljø, uddannelse, kulturformidling, handel, energi og byggeri.

Der er i Nordisk Ministerråd enighed om, at hovedformålet med nordiske drøftelser bør være erfaringsudveksling, og at egentlige forhandlinger og indgåelse af aftaler bør foregå bilateralt eller i andre europæiske samarbejdsrelationer.

Den økonomiske handlingsplan »Et Stærkere Norden«, der dækker perioden 1989–92, blev vedtaget sidste forår med et samlet budget på 250 mio. kr. Handlingsplanen sigter mod mere åbne vare- og tjenestemarkeder, et mere effektivt nordisk arbejdsmarked, en øget satsning på industriel udvikling og forskning samt et bedre miljø.

Arbejdet med Norden som hjemmemarked er som i den tidligere handlingsplan et centralt spørgsmål. Regeringen lægger afgørende vægt på, at afviklingen af handelshindringer i Norden fortsætter som forudsat med samarbejdsprogrammet for 1987.

I de nordiske lande er der en stigende politisk opmærksomhed om miljøproblemerne. En løsning af miljøopgaverne vil få en høj prioritet. Nordisk Ministerråd har derfor set meget positivt på, at Foreningen Norden i samarbejde med andre organisationer sætter miljøpolitiske og biologiske spørgsmål i forgrunden ved et særligt miljø- og biologilår. Åbningen sker på Verdensmiljødagen den 5. juni 1990. Vi har set temaåret som en opfølgningen af Brundtlandkommissionens rapport »Vor Fælles Fremtid«. Nordisk Ministerråd yder økonomisk tilskud til gennemførelsen, og regeringen har ydet et nationalt bidrag på 1 mio. kr.

Miljø Samarbejdet bliver et hovedtema på Nordisk Råds kommende session i Reykjavik.

8 af de 12 ministerrådsforslag, som forelægges på sessionen, vedrører helt eller delvis miljøbeskyttelse og forureningsbekæmpelse. Jeg vil kort nævne de tre forslag, som indeholder tidsfrister for, hvornår det enkelte mål skal være nået. Det drejer sig om et handlingsprogram på affaldsområdet, om et nyt handlingsprogram mod luftforurening og endelig ajourføring af handlingsprogrammet mod havforurening.

Vi har i regeringen lagt vægt på de nordiske landes samarbejde i europæiske og andre internationale organisationer vedrørende miljøspørgsmål, især vedrørende Østersøområdet. Ministerrådsforslaget om etablering af et nordisk risikokapitalselskab for miljøinvesteringer i Østeuropa skal ses i denne sammenhæng. Hensigten er at finansiere joint ventures og anden lokal produktion af miljødudstyr i Østeuropa. Projekter med miljøeffekter for Norden vil naturligvis blive prioriteret. Selskabet vil få en grundkapital på 342 mio. kr., og selskabet bliver selvstændigt og placeret i nær tilknytning til Den Nordiske Investeringsbank. Jeg kan nævne, at selskabet skal basere sit virke på kommercielle overvejelser.

Den Nordiske Investeringsbanks projektinvesteringsslåneordning, der i 1987 blev en del af bankens ordinære virksomhed, støtter nordisk projektsport til udviklings- og statshandelslande. Da den nuværende låneramme på 700 mio. kr. SDR stort set er udnyttet ved udgangen af 1989, er Nordisk Ministerråd blevet enig om at forhøje rammen med 300 mio. SDR. Vi har i Nordisk Ministerråd endvidere besluttet at ændre afregningsprocenten for forhåndstilsagn fra 100 pct. til 50 pct. og herigennem skabe et yderligere råderum for banken. Projektinvesteringsslåneordningen kan også anvendes til lånefinansiering på kommercielle vilkår af miljøinvesteringer i Østeuropa.

Miljøspørgsmålenes tværsektorielle karakter fremgår af ministerrådsforslaget til en ajourføring af handlingsprogrammet på jord- og skovbrugsområdet. Ikke mindre end 11 konkrete samarbejdsområder for miljøsektoren og jord- og skovbrugssektoren er nævnt her.

I ministerrådsforslaget til retningslinjer for Nordisk Forskningspolitisk Råd nævnes miljøforskning som et af fire prioriterede forskningsområder. Som en opfølgning af Nordisk Råds havmiljøkonference, der fandt sted i København i efteråret, har Nordisk Ministerråd be-